

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Електротехника и рачунарство			
Изборно подручје (модул)	Рачунарство и информатика			
Врста и ниво студија	Основне академске студије			
Назив предмета	Основи управљања системима			
Наставник (за предавања)	Перић Љ. Станиша, Николић С. Саша			
Наставник/сарадник (за вежбе)	Тодоровић З. Дарко			
Наставник/сарадник (за ДОН)	Тодоровић З. Дарко			
Број ЕСПБ	5	Статус предмета (обавезни/изборни)	Изборни	
Услов				
Циљ предмета	Упознавање са основном идејом и принципима управљања системима, као и моделирањем и симулацијом система аутоматског управљања. Усвајање основних знања о структури, начину рада, програмирању и практичној примени PLC система у индустрији. Упознавање SCADA система и стицање знања о примени ових система у надзору и управљању индустријских процеса.			
Исход предмета	Системски прилаз моделирању компоненти САУ. Операције са структурним блок дијаграмима. Практичне примене аутоматског управљања у индустрији. Упознавање са MATLAB софтверским алатима. Теоријска и практична знања о PLC системима. Пројектовање управљачких система базираних на PLC. Знање о примени SCADA система у решавању практичних проблема у индустрији и дистрибуираним системима.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	Преглед развоја система аутоматског управљања (САУ). Подела САУ. Моделирање компоненти линеарних и дигиталних САУ. Структура САУ. Принцип повратне спреге. Структурни блок дијаграми система управљања. Увод у програмабилне логичке контролере (PLC). Обрада улазно-излазних сигнала. Програмирање програмабилних логичких контролера. Ледер дијаграми. Примери. Компоненте PLC-а. Примена актуелних PLC система различитих произвођача (Сименс, Омрон, Мицубиши, Schnieder Electric). Увод у SCADA системе. Дефиниција и елементи SCADA система. Историја SCADA система. Системи за рад у реалном времену. Даљинско управљање. Комуникација са SCADA системом.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Примена MATLAB Control and System Identification Toolbox у моделирању и симулацији САУ. Упознавање са начином рада и применом PLC-Siemens и развојног софтвера Step7. Рад са PLC-Omron и развојним софтвером CX One Programmer. Програмирање PLC коришћењем Ледер дијаграма. Инсталација и активирање софтвера – Citect SCADA. Концепт пројекта – Citect SCADA (ниво коришћења, компајлирање и стартовање, информације о пројекту). Концепт стране – CitectSCADA. Концепт тага. Објекти. Типови аларма. Подтипови аларма. Подешавања алармних тагова. Анимација страна и пројекта. Дефиниција кластера. Дефинисање сервера. Дефинисање корисника. Одређивање права приступа. Cicode едитора. Начини дефинисања функција. Cicode скрипти. Дефинисање скрипти. Шаблони. Прилагођавање шаблона. Примери. Пројектни задатак.			
Литература				
	1	Čedomir Milosavljević, "Osnovi automatike: 1. deo - Linearni vremenski kontinualni SAU", Elektronski fakultet u Nišu, 2002.		
	2	Dragan Antić, Bratislav Danković, "Modeliranje i simulacija dinamičkih sistema", Elektronski fakultet u Nišu, 2001.		
	3	Denis Collins, Eamonn Lane, "Programmable Controllers: A Practical Guide", McGraw-Hill, 1995.		
	4	William Bolton, "Programmable Logic Controllers", Newnes, 2003.		
	5	Stuart Boyer, "SCADA: Supervisory Control and Data Aquisition", Instrument Society of America, 2016.		
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	2	1	0	0
Методе извођења наставе	Мултимедијална предавања; Аудитивне вежбе; Лабораторијске вежбе			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		10

практична настава	20	усмени испит	20
колоквијуми	40		
семинари			